अनुसूची- २

(दफा ४ तथा अनसूची-१ को भाग-१ सँग सम्बन्धित)

गण्डकी गाउँपालिका बालबालिका संरक्षण तथा विकास ऐन, २०८०

स्थानीय राजपत्र

खण्डः ५ संख्याः ९ मितिः २०८०/१०/०७

भाग-१

गण्डकी गाउँपालिका

गण्डकी गाउँपालिका भित्रका बालबालिकाको अधिकार संरक्षण सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न गण्डकी गाउँपालिका गाउँ सभाले बनाएको ऐन

आज्ञाले,

रिजेश उपरकोटी

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

गण्डकी गाउँपालिका बालबालिका संरक्षण तथा विकास ऐन, २०८०

प्रमाणीकरण मिति

२०८०।१०।०७

गण्डकी गाउँपालिका भित्रका बालबालिकाको अधिकार संरक्षण सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन प्रस्तावनाः गण्डकी गाउँपालिकामा बालअधिकारको सम्मान, संरक्षण, प्रवर्द्धन गर्दै बालबालिकाको सर्वोत्तम हीत काम गरी बालमैत्री गण्डकी गाउँपालिका निर्माण गर्न वाञ्छनीय भएकोले, गण्डकी गाउँपालिका सभाले यो ऐन बनाएको छ ।

<u>परिच्छेद-१</u>

<u>प्रारम्भिक</u>

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ

(१) यस ऐनको नाम बालबालिका संरक्षण तथा विकास ऐन २०८० रहेको छ।

(२) यो ऐन गण्डकी गाउँपालिका राजपत्रमा प्रकाशित भएको मितिबाट प्रारम्भ हुनेछ।

(३) यो ऐन गण्डकी गाउँपालिका भर लागु हुनेछ ।

२. परिभाषाः विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा-

(क) तोकिएको" वा "तोकिए तोकिए बमोजिमजिम भन्नाले यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियममा तोकिएको वा तोकिए बमोजिम सम्झनुपर्दछ ।

(ख) परिवार भन्नाले बालबालिकाका आमा, बाबु, धर्ममाता, धर्मपिता, एका सगोलका दाजु, भाइ, हजुरआमा वा हजुरबुवा सम्झनु पर्छ ।

(ग) गाउँपालिका भन्नाले गण्डकी गाउँपालिका सम्झनुपर्छ ।

(घ)गण्डकी गाउँपालिका सरकार भन्नाले गण्डकी गाउँपालिकाको कार्यपालिका सम्झनु पर्छ ।

(ङ) प्रारम्भिक बालविकास उमेरका बालबालिका भन्नाले पाँच वर्ष उमेर पुरा नभएका बालबालिका सम्झनु पर्छ ।

(च) बालकल्याण वविकारी भन्नाले संघीय संसदले जारी गरेको बालबालिका सम्बन्धी ऐन, २०७५ को दफा ६१ बमोजिम स्थानीय तहमा रहने बालकल्याण अधिकारीलाई सम्झनु पर्छ ।

(छ) बालबालिका भन्नाले अठार वर्ष उमेर पूरा नगरेको व्यक्ति सम्झनुपर्छ ।

(ज) बालगृह' भन्नाले दफा १० बमोजिम स्थापना भएको बालगृह सम्झनुपर्छ ।

(झ) समिति भन्नाले दफा १२ बमोजिम गठन भएको गण्डकी गाउँपालिका बाल अधिकार समिति सम्झनुपर्छ ।

(ञ) संरक्षक भन्नाले बालबालिकाको हकहितको संरक्षण गर्न प्रचलित कानून बमोजिम दायित्व भएको वा नियुक्त गरिएको व्यक्ति वा संस्था सम्झनु पर्छ ।

<u>परिच्छेद—२</u>

<u>बालबालिकाको अधिकार</u>

३. बाच्न पाउने वाधिकारको संरक्षण सम्बन्धी व्यवस्थाः (१) प्रत्येक बालबालिकालाई सम्मानपूर्वक बाँच्न पाउने अधिकार हुनेछ ।

(२) प्रत्येक बालबालिको सम्मानपूर्वक बाँच्न पाउने हक, बौद्धिक र शारीरिक विकासको हक प्राप्तीमा सहयोग गर्नु प्रत्येक नागरिकको कर्तव्य हुनेछ ।

(३)गण्डकी गाउँपालिकाले भौतिक निर्माणका कार्य गर्दा बालबालिका माथि हुन सक्ने दुर्घटनाको सुरक्षाका लागि आवश्यक उपाय अवलम्बन गर्नेछ।

(४) बालबालिका माथि हुनसक्ने (जोखिम न्यूनीकरणका लागि गण्डकी गाउँपालिका सरकार, स्थानीय तह, नागरिक समाज तथा निजी क्षेत्रले आवश्यक कार्य गर्न सक्नेछ ।

४. <u>उचित स्याहार हेरचाह र पालनपोषण अधिकारको संरक्षण सम्बन्धी व्यवस्थाः</u>

(१) प्रत्येक बालबालिकालाई आमा, बाबु वा संरक्षकसँग बस्ने, बालमैत्री वातावरणमा हुर्कने, आमा, बालुबाट उचित स्याहार हेरचाह, पालनपोषण, संरक्षण तथा माया ममता प्राप्त गर्ने र उचित मार्गदर्शन पाउने अधिकार हुनेछ ।

(२) आफ्ना छोराछोरी वा आफ्नो संरक्षणमा रहेका बालबालिकाको स्याहार हेरचाह र पालनपोषण गर्नु,शिक्षा, स्वास्थोपचार लगायत खेलकुद, मनोरञ्जन र व्यक्तित्व विकासको अवसर उपलब्ध गराउनु आमा बाबु वा संरक्षकको दायित्व हुनेछ ।

(३) भौगोलिक विकटता, गम्भीर प्रकृतिको अपाङ्गता भएका, निको नहुने प्रकृतिको कडा रोग लागी दैनिक कार्य गर्न असमर्थ, आर्थिक रूपमा विपन्न, सामाजिक रूपमा पछाडि परेका कारण आफ्ना छोराछोरीको पालनपोषण, हेरचाह, स्वास्थ्य, शिक्षा, संरक्षण लगायत आधारभूत अधिकार पूरा गर्न असमर्थ परिवारलाई बालबालिकाप्रतिको दायित्व परिपालनमा सहयोग गर्न गण्डकी गाउँपालिका सरकारले स्वयम् वा गैरसरकारी संस्थाहरुसँगको साझेदारीमा लक्षित कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सक्नेछ।

<u>५. पोषण एवं स्वास्थ्यको अधिकार</u>ः

(१) प्रत्येक बालबालिकालाई पोषण सम्बन्धी हक हुनेछ ।

२ (२) गम्भीर रुपमा कुपोषणको समस्या भएको भनी पहिचान भएका प्रत्येक बालबालिकालाई उचित पोषण र उपचारको व्यवस्था गर्नु गण्डकी गाउँपालिका सरकारको कर्तव्य हुनेछ ।

(३) गण्डकी गाउँपालिका सरकारले गर्भवती महिला, स्तनपान गराउने आमा र बालबालिकाको उचित पोषण, रोग प्रतिरोधात्मक खोप, शारीरिक र मानसिक स्वास्थ्य सेवामा पहुँच सुनिश्चित गर्नु पर्नेछ ।

(४) पोषण सम्बन्धी अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

६. प्रारम्भिक बालविकासको अधिकार:

१) गण्डकी गाउँपालिकाले प्रारम्भिक बालविकास उमेरका प्रत्येक बालबालिकालाई आफ्नो उमेर र विकासको स्तरअनुसार उपयुक्त ढङ्गले शारीरिक, सामाजिक, बौद्धिक, संवेगात्मक तथा भाषिक विकासका लागि खेल तथा नृत्य, संगीत क्रियाकलापबाट सिक्न पाउने, उत्प्रेरणा पाउने लगायत प्रारम्भिक बालविकासको अवसर उपलब्ध गराउनु पर्नेछ
(२) गण्डकी गाउँपालिका सरकारले प्रारम्भिक बालविकास उमेरका बालबालिकाको लागिकेन्द्रमा आधारित कार्यक्रममा आवश्यक खेल तथा क्रियाकलाप वा शैक्षिक सामग्री उपलब्ध गराउन सक्नेछ ।
स्पष्टीकरणः यस दफाको प्रयोजनको लागि- 'आधारित कार्यक्रम' भन्नाले बालबालिकालाई घरभन्दा बाहिर बालविकास केन्द्र वा दिवा शिशु स्याहार केन्द्र वा पूर्व-प्राथमिक विद्यालय वा प्रारम्भिक बाल शिक्षा तथा विकास केन्द्रमार्फत उपलब्ध गराइने सेवा तथा कार्यक्रम सम्झनु पर्छ।

७. संरक्षणको अधिकार:

(१)विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाको पालनपोषण, हेरचाह, स्वास्थ्य, शिक्षा, संरक्षण लगायत आधारभूत अधिकार सुनिश्चित गर्न गण्डकी गाउँपालिकाले आवश्यक कार्ययोजना स्वीकृत गरी कार्यान्वयन गर्नेछ।
स्पष्टीकरणा : यस दफाको प्रयोजनको लागि "विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिका" भन्नाले प्रचलित कानून बमोजिम तोकिएका बाल बालिका सम्झनु पर्छ ।
(२) उपदफा (१) बमोजिमको कार्य योजनाको कार्यान्वयनका लागि गण्डकी गाउँपालिका सरकारले अन्य सरकारी एव गैरसरकारी संस्थाहरु सँग साझेदारी गर्न सक्नेछ।
(३) परिवार विहीन बालबालिका परिवार विग्रहको जोखिममा रहेका परिवारका बालबालिका, जोखिमपूर्ण श्रममा संलग्न बालबालिका, अपाङ्गता भएका बालबालिका, शारीरिक, मानसिक हिंसा, दुर्व्यवहार वा शोषणमा परेका बालबालिका, गैरकानूनी ओसारपसारबाट पीडित बालबालिकाको उद्धार, अस्थायी संरक्षण सेवाको प्रबन्ध, स्वास्थ्य

उपचार, मनोसामाजिक सहयोग,कानूनी सहयोग,पारिवारिक पुनर्मिलन, पारिवारिक सहयोग तथा सामाजिक सुरक्षा सुनिश्चित गर्न गण्डकी गाउँपालिका सरकारले तोकिए बमोजिम कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सक्नेछ ।

(४) गण्डकी गाउँपालिकाले बालबालिकाको संरक्षणको लागि तोकिए बमोजिम विशेष संयन्त्र निर्माण गर्न सक्नेछ ।

(५) जीवन जोखिममा भएका बालबालिकालाई तत्काल सहयोग गर्नु गराउनु गण्डकी गाउँपालिका सरकार, गण्डकी गाउँपालिका अन्तर्गतका निकाय तथा अधिकारीको दायित्व हुनेछ ।

८. सूचना तथा विचार र अभिव्यक्तिको अधिकार संरक्षण सम्बन्धी व्यवस्थाः

(१) प्रत्येक बालबालिकालाई प्रचलित कानून बमोजिम गण्डकी गाउँपालिकाका सार्वजनिक निकाय वा निजी संस्थामा रहेका आफ्नो तथा बालबालिकासँग सम्बन्धित सार्वजनिक हक, हित र सरोकारका विषयमा सूचना माग्ने र पाउने हक हुनेछ ।

(२) बालबालिकाले उपदफा (१) बमोजमको सूचना वा जानकारी माग गरेमा उनीहरुको उमेर, परिपक्वता तथा बौद्धिक अवस्था समेतको ख्याल गरी सरल भाषामा सूचना वा जानकारी उपलब्ध गराउनु सबै सार्वजनिक निकाय वा नीजि संस्थाको कर्तव्य हुनेछ ।

(३) प्रत्येक बालबालिकालाई उमेर, परिपक्वता तथा बौद्धिक स्था अनुरुप हुने गरी गण्डकी गाउँपालिका सरकार र गण्डकी गाउँपालिका सरकार अन्तर्गतका निकायमा आफूलाई असर गर्ने विषयमा विचार अभिव्यक्त गर्ने अधिकार हुनेछ ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम बालबालिकाले अभिव्यक्त गरेको बिचारको उचित सुनुवाई गर्नु पर्नेछ ।

९. बैकल्पिक हेरचाहको व्यवस्था : (१) प्रचलित कानून बमोजिम बैकल्पिक हेरचाहको आवश्यकता भएका बालबालिकाको पहिचान भएमा वा फेला परेमा सम्बन्धित बालकल्याण अधिकारीलाई सूचना दिनु पर्नेछ ।

(२) उपदफा १ बमोजिम सूचना भई आएका बालबालिकालाई बालकल्याण अधिकारीले

निजको परिवार हिचान गरी परिवारमा पुनर्मिलन गराउनु पर्नेछ ।
(३) उपदफा (२) को प्रयोजनका लागि परिवारको पहिचान हुन नसकेका बालबालिकाको हकमा गैरसरकारी संस्था वा अन्य सँगको सहकार्यमा गण्डकी गाउँपालिका सरकारले वैकल्पिक हेरचाहको व्यवस्था गर्नु पर्नेछ । (१४) वैकल्पिक हेरचाह सम्बन्धी अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

<u>१०. बालगृहको स्थापनाः सञ्चालन अनुमति तथा सूचिकरण सम्बन्धी व्यवस्थाः</u>

(१) प्रचलित कानून बमोजिम दर्ता भएका बालगृहको सञ्चालन अनुमति सम्बन्धी व्यवस्था गण्डकी गाउँपालिकाले यस एन बमोजिम बनाउने कार्यविधि बमोजिम हुनेछ।
(२) उपदफा (१) बमोजिम दर्ता र सञ्चालन अनुमति पाएका बालगृह गाउँ कार्यपालिका समक्ष अनिवार्य रूपले सूचिकृत हुनु पर्नेछ ।
(३) यो ऐन लागू हुनु भन्दा पहिले नै प्रचलित कानून बमोजिम दर्ता भई सञ्चालनमा रहेका बालगृह समेत यस ऐन बमोजिम गाउँपालिका समक्ष सूचिकृत हुनु पर्नेछ।
४ (४) उपदफा (२) र (३) बमोजिम सूचिकृत नभएका बालगृहलाई गण्डकी गाउँपालिका सरकारले तोकिए बमोजिम अनुदान तथा अन्य व्यवस्थापकीय सहयोग गर्ने छैन ।
(५) उपदफा (१) बमोजिमको बालगृहमा बालकल्याण अधिकारीले निर्णय गरी सिफारिस गरे बाहेकका अन्य बालबालिकालाई राख्न पाइने छैन ।
(६) बालगृहको सूचिकरण, बालगृहमा बालबालिकालाई राख्ने प्रक्रिया, बालबालिकाको पुनःस्थापना, सामाजिक पुनर्मिलन र अनुगमन सम्बन्धी व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ

<u>११. विध्यालयहरुमा बालआवास गृह :</u>

१. यस ऐन जारि भए पश्चात गाउँपालिका भित्रका कुनै पनि विध्यालयहरुमा आवासको सञ्चालन गर्नुपुर्व गाउँपालिकाको अनुमति लिनु पर्नेछ ।

(१) प्रचलित कानून बमोजिम दर्ता भएका विध्यालयहरुमा आवास गृह को सञ्चालन अनुमति सम्बन्धी व्यवस्था गण्डकी गाउँपालिकाले यस ऐन बमोजिम बनाउने कार्यविधि

बमोजिम हुनेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम दर्ता र सञ्चालन अनुमति पाएका विध्यालय आवास गृह गाउँ कार्यपालिका समक्ष अनिवार्य रूपले सूचिकृत हुनु पर्नेछ ।

(३) यो ऐन लागू हुनु भन्दा पहिले नै प्रचलित कानून बमोजिम दर्ता भई सञ्चालनमा रहेका विध्यालयहरुमा रहेका आवास गृह समेत यस ऐन बमोजिम गाउँपालिका समक्ष सूचिकृत हुनु पर्नेछ।

४ (४) उपदफा (२) र (३) बमोजिम सूचिकृत नभएका विध्यालय आवास गृह लाई गण्डकी गाउँपालिका सरकारले तोकिए बमोजिम अनुदान तथा अन्य व्यवस्थापकीय सहयोग गर्ने छैन ।

(५) उपदफा (१) बमोजिमको विध्यालयहरुमा रहने बाल आवास गृहमा बालकल्याण अधिकारीले निर्णय गरी सिफारिस गरे बाहेकका अन्य बालबालिकालाई राख्न पाइने छैन

(६) बाल आवास गृहमा सूचिकरण, बाल आवास गृहमा बालबालिकालाई राख्ने प्रक्रिया, बालबालिकाको रेखदेख, पढाईको बन्दोबस्त,सरसफाई,सम्भावित खतराको न्यूनिकरण र अनुगमन सम्बन्धी व्यवस्था यसै ऐन बमोजिम बनाईने कार्यविधिले तोकिए बमोजिम हुनेछ

परिच्छेद-४
बालअधिकार सम्बन्धी संस्थागत व्यवस्था

११. बालक्लब वा संस्था गठन गर्न सक्ने

(१) बालबालिकालाई बालअधिकारको संरक्षण र प्रवर्द्धनका लागि बालक्लब खोल्न र बाल क्लवमा आबद्ध हुन पाउने अधिकार हुनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम बाल क्लब दर्ता तथा सञ्चालन सम्बन्धी व्यवस्था गण्डकी गाउँपालिकाको प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

(३) यस अघि गण्डकी गाउँपालिकाको कार्यपालिका द्धारा प्रमाणित कार्यविधि बमोजिम गाउँपालिकाका आधारभूत तथा माध्यमिक विध्यालयहरुमा गठन भएका बालक्लबहरु समेत यसै एन बमोजिम स्थापना भएको मानिनेछ ।

१२. गण्डकी गाउँपालिका बालअधिकार समितिः

१ बालबालिकाको अधिकार तथा हकहितको संरक्षण र संबर्द्धनगर्न देहाय बमोजिमको एक गण्डकी गाउँपालिका बाल अधिकार समिति रहनेछः-

(क) गण्डकी गाउँपालिका उपाध्यक्ष- अध्यक्ष

(ख) गण्डकी गाउँपालिका प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत- सदस्य

(ख) स्वास्थ्य शाखा प्रमुख-सदस्य

(ग) गाउँपालिकाले तोकेको बाल कल्याण अधिकारी-सदस्य

(घ) गण्डकी गाउँपालिकाभित्र रहेका बालबालिका सम्बन्धी उल्लेख्य कार्य गरिरहेका गैरसरकारी संस्थाका प्रतिनिधी एक महिला सहित दुई सदस्य -सदस्य

(ङ) बालक्लवको गण्डकी गाउँपालिका स्तरीय सञ्जालका अध्यक्ष-सदस्य

(च) बालबालिकासम्बन्धी विषय हेर्ने शाखाका शाखा प्रमुख -सदस्य सचिव

(३) समितिले आफ्नो कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाउन आवश्यकता अनुसार उपसमिति वा कार्यटोली गठन गर्न सक्नेछ ।

(४) समितिलाई आवश्यक पर्ने कर्मचारी गण्डकी गाउँपालिका सरकारले उपलब्ध गराउनेछ ।

(५) समितिको सचिवालय गाउँपालिकामै रहनेछ ।

(६) समितिको बैठक कम्तिमा त्रैमासिक रुपमा बस्नेछ ।समितिको अध्यक्षले आवश्यकता ठानेमा यस बाहेक पनि बैठकहरु बस्न सक्नेछ ।

<u>१३. समितिको काम कर्तव्य र अधिकार</u>ः बालबालिकाको हक अधिकारको सम्मान, संरक्षण, संवर्द्धन र परिपूर्ति गर्ने उद्देश्यले समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ

(क) गण्डकी गाउँपालिकामा बालबालिकाको हक अधिकार सुनिश्चित गर्न कानून, नीति, योजना तथा कार्यक्रम बनाउन र विशेष अभियान सञ्चालन गर्न गण्डकी गाउँपालिका सरकारलाई सुझाव परामर्श दिने,

(ख) बालबालिकाका विषयमा गण्डकी गाउँपालिका सरकारद्वारा सञ्चालित कार्यक्रमको अनुगमन, मूल्याइन तथा समिक्षा गरी आवश्यकता अनुसार सुझाव दिने,

(ग) नेपाल पक्ष रहेको बालबालिकाको हक अधिकारसँग सम्बन्धित सन्धि, महासन्धिहरूको कार्यान्वयनका निमित्त नेपाल सरकारसँग समन्वय गर्ने,

(घ) गण्डकी गाउँपालिकाभित्र वैकल्पिक हेरचाहमा रहेका बालबालिकाको समग्र स्थिति, अस्थायी संरक्षण सेवा लगायत अन्य उपलब्ध सेवाहरूको गुणस्तर तथा प्रभावकारिता बारे आवधिक निरीक्षण गरी तत् सम्बन्धमा गण्डकी गाउँपालिका सरकार समक्ष सुझाव सहितको प्रतिवेदन दिने,

(ङ) गण्डकी गाउँपालिकामा बालबालिकाका विविध विषयका सम्बन्धमा अध्ययन, अनुसन्धानगर्ने गराउने,

(च) बालबालिकाको हक अधिकार सम्बन्धी प्रादेशिक एव संघीय राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय कानूनी व्यवस्था सम्बन्धित स्व निकायको दायित्व लगायतका विषयमा प्रचारप्रसार गर्ने

(छ) बाल अधिकार परिपूर्तिका लागि स्थानीय तहको अस्तिवारी, नीति निर्माण तथा कार्यान्वयनका लागि गण्डकी गाउँपालिका भित्रका स्थानीय तहसँग समन्वय, सहजीकरण गरी क्षमता अभिवृद्धि गर्ने, गराउने,स्थानीय बाल अधिकार समितिबाट प्राप्त प्रतिवेदन समितिले गरेको आवधिक अनुगमन, निरीक्षण तथा अध्ययन समेतका आधारमा गण्डकी गाउँपालिका भित्रका बालबालिकाको समग्र स्थिति, बाल अधिकार संरक्षण तथा हननको अवस्था, बैकल्पिक हेरचाहमा रहेका बालबालिकाको स्थिति र उनीहरुलाई उपलब्ध सेवाको गुणस्तर तथा प्रभावकारिताको अवस्था समेतलाई समेटी वार्षिक रुपमा प्रतिवेदन तयार गरी गण्डकी गाउँपालिका सरकारलाई बुझाउने,

(झ) तोकिए बमोजिम अन्य काम गर्ने, गराउने ।

<u>**१४. समितिको बैठकसम्बन्धी व्यवस्थाः**</u> (१) समितिको बैठक वर्षको कम्तीमा दुई पटक बस्नेछ।

(२) समितिले आवश्यकता अनुसार नेपाल सरकार र गण्डकी गाउँपालिका सरकार मातहतका निकायका प्रतिनिधि, बाल अधिकरको क्षेत्रमा कार्यरत गैर सरकारी संस्थाका प्रतिनिधि तथा अन्य विशेषज्ञलाई आफ्नो बैठकमा आमन्त्रित गर्न सक्नेछ ।

(३) समितिको बैठकमा भाग लिए वापत सदस्यले प्रचलित कानूनमा तोकिए बमोजिमको सुविधा प्राप्त गर्नेछ।

(४) समितिको बैठक सम्बन्धी अन्य कार्यविधि तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

१५. बालकोष : १) बालबालिकालाई तत्काल उद्धार, राहत र पुनस्थापना गर्ने कामका लागि गण्डकी गाउँपालिका सरकारले एक बालकोष स्थापना गर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको कोषमा देहाय बमोजिमका रकम रहनेछः-

(क) नेपाल सरकार र गण्डकी गाउँपालिका सरकारबाट प्राप्त रकम,

(ख) नेपाल सरकारको स्वीकृतिमा विदेशी सरकार, अन्तर्राष्ट्रिय संघसंस्था वा व्यक्तिबाट प्राप्त रकम,

(ग) स्वदेशी व्यक्ति, संघसंस्थाबाट प्राप्त रकम,

(घ) जरिवाना लगायत अन्य कुनै स्रोतबाट प्राप्त

(३) उपदफा (२) को खण्ड (ख) बमोजिमको रकम प्राप्त गर्नु अघि नेपाल सरकारको सहमति लिनु पर्नेछ।

(५) बालकोषको व्यवस्थापन, सञ्चालन र उपयोगसम्बन्धी अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद -५
विविध

<u>१६. अनुगमन तथा प्रतिवेदनः</u>

(१) दफा १० को उपदफा (२) र (३) बमोजिम सूचिकृत भएका बालगृहको गाउँपालिकाले आवश्यकता अनुसार अनुगमन गर्न सक्नेछ ।

गाउँपालिका समक्ष सूचिकृत भएका बालगृहले हरेक वर्ष गाउँपालिका समक्ष वार्षिक प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्नेछ।

(३) अनुगमन तथा प्रतिवेदन सम्बन्धी अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ।

१७. ऐन बमोजिम हुनेः यस ऐनमा लेखिए जति कुरामा यसै ऐन बमोजिम र अरूमा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ।

१८. नियम निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाउने अधिकार (१) यस ऐनको उद्देश्य कार्यान्वयन गर्न गण्डकी गाउँपालिका सरकारले आवश्यक नियम बनाउन सक्नेछ ।

(२) यस ऐन र नियमावलीको अधिनमा रही गाउँपालिकाले आवश्यकता अनुसार निर्देशिका,कार्यविधि वा मापदण्ड बनाउन सक्नेछ।

१९. अधिकार प्रत्यायोजनः गाउँपालिकाले यस ऐन बमोजिम आफूलाई प्राप्त अधिकारमध्ये आवश्यकता अनुसार कुनै अधिकार तोकिएको शर्तको अधीनमा रही प्रयोग र पालन गर्ने गरी समिति, मन्त्रालयको कुनै कर्मचारी वा अन्य कुनै निकायलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।

२०. बाधा अड्काउ फुकाउनेः यस ऐनको कार्यान्वयनमा आइपर्ने बाधा अड्काउ हटाउन

गण्डकी गाउँपालिका सरकारले यस ऐन र प्रचलित ऐनको विपरित नहुने गरी गण्डकी गाउँपालिका राजपत्रमा सूचना प्रकाशित गरी आदेश जारी गर्न सक्नेछ ।

आज्ञाले,

रिजेश उपरकोटी

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत